

Miljøgodkendelse af kvægproduktionen på Sandtoften 3, 4296 Nyrup

Udvidelse af kvægproduktionen fra 133,7 DE til 218,8 DE
-Svineproduktionen på 46,6 DE nedlægges.

Ikke-teknisk resumé

Rasmus Jørgensen ønsker at udvide sin kvægproduktion fra 100 jerseykøer (årskøer) med opdræt og tyre til 165 jerseykøer (årskøer) forsat med opdræt og tyre. Husdyrproduktionen er i dag et blandet husdyrhold bestående af svin og kvæg, og der ønskes i forbindelse med udvidelsen af antallet af kreaturer, at ophøre med at have en svineproduktion på 200 søer og smågrise til 7,2 kg. For at kunne udvide produktionen af køer og opdræt, forlænges kostalden i en eksisterende lade, der opføres en ny lade på 1000 m² og de eksisterende plansiloer på den vestlige side af kvægstalden udvides med et samlet areal på 360 m². Til produktionen drives der et areal på ca. 155 ha.

Der vil ved omlægningen være fokus på de miljømæssige forhold i forhold til lugt og ammoniak, samt næringsstofforførelsen af husdyrgødning til arealerne, ikke mindst da ejendommen er beliggende i udkanten af landsbyen Nyrup.

Energi- og vandforbrug samt affaldshåndtering, transport og støj fra ejendommen har betydning for påvirkningen af omgivelserne, hvilket der også tages højde for i miljøgodkendelsen.

Lugtgener

Der er foretaget lugtberegninger. Lugtberegningerne viser at geneafstanden til byzone er 186 meter, til samlet bebyggelse 105 meter og til enkeltbolig 59 meter. Afstanden fra staldanlægget (en vægtet afstand mellem staldene) er 92,91 m til samlet bebyggelse og 69,95 meter til enkeltbeboelse. Dette betyder, at udvidelsen overholder lugtgeneafstandene, dvs. der ligger ikke enkelt bolig eller samlet bebyggelse indenfor en afstand, hvor man vurderer, at der vil være væsentlige lugtgener fra anlægget.

Det fremgår endvidere af lugtberegningerne, at lugtgeneafstanden (det vil sige den afstand, hvor indenfor, der kan forventes gener fra produktionen) mindskes fra den nuværende produktion til den ansøgte produktion.

Støj, Støv og fluegener

Transport og støj nedsættes ved udsættelsen af søer m. smågrise. Før udvidelsen er der årligt ca. 720 transporter, og efter udvidelsen vil der komme årligt ca. 690 transporter.

Det mekaniske ventilationsanlæg vil slukkes da dette ikke anvendes til kvæg, hvilket ligeledes vil give mindre støj.

Støv og fluegener forventes ikke ændret væsentligt ved udvidelsen af kvægproduktionen samt udsættelsen af soholdet.

Naturområder

Ejendommen er ikke placeret i nærheden af internationale naturbeskyttelsesområder eller områder, der er beskyttet af husdyrloven §7, hvor beskyttelseshensyn kunne medføre krav om yderligere ammoniakreduktion fra anlægget. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger 5,1 km fra anlægget. Det er kommunens vurdering, at afstanden til områder beskyttet af husdyrlovens § 7, samt internationalt beskyttet natur er så stor, at produktionen ikke vil kunne påvirke disse naturområder væsentligt. Indenfor 1500 meter fra anlægget ligger nogle få §3-arealer. Kommunen vurderer, at naturtilstanden på de registrerede beskyttede naturtyper ikke vil ændres som følge af husdyrproduktionen og det derfor ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2.

Fosfor

Fosforudvaskningen øges ikke ved besætningsændringen, idet fosfortallene for arealerne hovedsageligt ligger under 4, mens nogle arealer ligger ml. 4-6. Kommunen vurderer, at der ikke vil ske en væsentlig belastning af Åmose Å og Tissø med fosfor fra produktionen, da der ved en jævn fordeling af gødningen kun vil være et årligt fosforoverskud på 165 kg P på jorder med risiko for fosforudvaskning. Dette vurderes at have en begrænset effekt i forhold til udvaskningen fra det samlede opland.

Nitrat og overfladevand

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der maksimalt må være en udvaskning på 54,5 kg N/ha. Den reelle udvaskning fra bedriftens udspretningsarealer er beregnet til 54,5 kg N/ha.

Udspretningsarealerne ligger i nitratklasse 0, hvilket indebærer, at der ikke (iflg. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug) stilles skærpede krav til kvælstofudvaskning udover de almindelige harmoniregler. Området har et reduktionspotentiale mellem 75 og 100. Det betyder, at mellem 75 og 100 % af det kvælstof, der forlader rodzonen bliver omsat og kommer således ikke ud i vandmiljøet. Det kan således ikke udelukkes at 25 % af det kvælstof der forlader rodzonen vil ende i internationalt naturbeskyttelsesområde (habitatområde 138).

Sorø Kommune vurderer dog at det ansøgte projekt ikke i sig selv vil påvirke habitatområdet væsentligt, da oplandet til Tissø og Flasken er meget stort og udledningen fra dette projekt vil have en begrænset effekt i forhold til udvaskningen fra det samlede opland.

BAT

Husdyrloven fastslår at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om projektet i rimelig grad har integreret de bedste tilgængelige teknikker (Best Available Techniques (BAT)). Krav om indførelse af BAT kan og skal gøres gældende uanset at husdyrlovens beskyttelsesniveauer er opfyldt. Der skal indføres BAT i forhold til staldindretning, ressourcer som fx energi. Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til den nye stald om at ammoniakemissionen ikke må være højere end hvis der var indført BAT (præfabrikerede gulve eller svovlsyrebehandling af kvæggyllen). Der er stillet krav om at der skal indføres BAT på den eksisterende

kostald senest i 2019.

Herudover er der en enkelt korrektion til miljøredegørelsen vedr. staldsystemet for goldkøer, samt ønske om at forlænge de to plansiloer vest for kostalden i stedet for at lave en ny silo for enden af kornsiloerne. Arealmæssigt sker der ikke nogen ændring.

Kommunen imødekommer ansøgers bemærkninger, på nær bemærkningen om, at vilkåret om egenkontrolrapporten skal flyttes, da kommunen finder, at det ikke uden videre kan flyttes, da det vil påvirke strukturen for samtlige vilkår. I stedet bliver der første gang egenkontrolrapporten bliver nævnt henvist til vilkåret om egenkontrol.

Offentliggørelse

Godkendelsen annonceres i Sorø Avis, der uddeles den 28. december 2009.

Miljøgodkendelsen er vedtaget på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 16. december 2009 og meddelt den 17. december 2009.

Søren Andersen

Søren Ole Sørensen

Formand for Teknik- og Miljøudvalget

Direktør

Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Gefion v/ Annette Bernhoff Bay, e-mail: abb@gefion.nu
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- DN-Lokalkomite v/Eva Nielsen, Parnasvej 36, 4180 Sorø. E-mail: parnas@mail.tele.dk
- Miljøcenter Nykøbing, post@nyk.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Sjælland, sjl@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, post@sportsfiskerne.dk og jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, email: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening, E-mail: soroe@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1353 København K. E-mail: dbotf@mail.tele.dk
- Sydvestsjælland Museum, Storgade 17, 4180 Sorø. E-mail: plan@vestmuseum.dk

Meddelelse om miljøgodkendelse

Sorø Kommune meddeler hermed i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, miljøgodkendelse af en kvægproduktion svarende til 218,8 DE med tilhørende udbringningsarealer på i alt 155 ha.

Sorø Kommune har med udgangspunkt i ansøgers oplysninger vurderet, at projektet kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger på miljøet og uden væsentlige gener for naboer med de opstillede vilkår.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan påklages skriftligt til Miljøklagenævnet. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Eventuel klage over godkendelsen skal sendes til Sorø Kommune, Rådhusvej 8, 4180 Sorø og skal være modtaget i kommunen **senest den 25. januar 2010 ved kontortids ophør (kl. 15.30)**. Kommunen videregiver klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af afgørelsen samt det materiale, der har indgået i sagens bedømmelse.

En klage over en godkendelse har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Et evt. søgsmål skal være anlagt inden 6 måneder efter offentliggørelsen.

Nabohøring

Udkast til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, naboer, andre der bor i nærheden og kan have en væsentlig individuel interesse i sagen samt ejere af forpagtede arealer. Der er indkommet to bemærkninger. SEAS-NVE har ikke bemærkninger til udvidelsen, mens ansøger har nogle kommentarer til vilkårene. Der er stillet vilkår om at 90 % af alle transporter skal foregå mandag til fredag i tidsrummet 6.30-18.00, dog ikke afhentning af mælk. Det fremgår endvidere af vilkåret at transporter uden for tidsrummet 8-18.00 skal registreres i egenkontrolrapporten. Ansøger påpeger, at det må være transporter uden for tidsrummet 6.30-18.00 der skal registreres i egenkontrolrapporten. Vilkåret om at tilkøb af jord eller nye forpagtninger skal vurderes af kommunen inden de tages i anvendelse skal slettes, da der er tale om generel lovgivning. Vilkåret om at der skal føres en egenkontrolrapport bør flyttes længere frem i godkendelsen.

Vilkår

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Generelle vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgning og vedlagte miljøtekniske redegørelse.
2. Produktionen må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af kommunen i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne godkendelse meddeles.
4. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for restbeskyttelsens udløb er 17. december 2017. Godkendelsen skal tages op til revurdering om 8 år.

Årsproduktionen

5. Godkendelsen omfatter en malkekvægsbesætning på max. 218,8 DE fordelt på 165 Jerseykøer (årskøer) med tilhørende opdræt. Der tillades afvigelser i fordelingen af dyr indenfor de enkelte husdyrtypers tilladelse pr. planperiode, så længe det maksimale DE ikke overskrides.

Lugt

6. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der er væsentligt større end forventet ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal iværksættes foranstaltninger til begrænsning af generne.

Opbevaringsanlæg

7. Kompost eller kompostlignende dybstrøelse, der placeres i markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder, og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i egenkontroljournalen. Krav om egenkontrolrapport fremgår af vilkår 38.

8. Gyllebeholderen skal tømmes mindst 1 gang årligt og beholderen tjekkes og inspiceres visuelt.

Transport

9. Transport af dyr til og fra ejendommen, samt levering af foder skal for 90 % af transporterne ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 6.30-18. Dog kan der hentes mælk af mælkebilen også om natten. Transporter af dyr og levering af foder uden for tidsrummet mandag til fredag 6.30-18 skal noteres i egenkontroljournalen.

Uheld og risici

10. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende til Sorø Kommune, Fagcenter Teknik og Miljø 57876000.
11. Virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan som skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter meddelelse af denne godkendelse. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal gennemgås mindst 1 gang årligt.

Støjkilder:

12. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag –fredag	Alle dage	Alle dage	Alle dage
Kl. 7-18 (8 timer)	Kl. 18-22 (1 time)	Kl. 22-7 (1/2 time)	kl. 22-7
Lørdag	Lørdag		Maksimal værdi
Kl. 7-14 (7 timer)	Kl. 14-18 (4 timer)		

	Søn- og helligdag Kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. (Midlingstiden angiver hvor mange timer der indgår i gennemsnitsberegningen i forbindelse med en støjmåling).

13. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt 1 gang årligt kræve dokumentation for at støjvilkår overholdes. Støjmålingen, skal udføres af et akkrediteret firma eller en certificeret person. Støjmålingen skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som aftales med tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

14. Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
15. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Vandforbrug

16. Registrering af konstateret vandspild skal fremgå af egenkontrol-journalen.

Spildevand

17. Vaskevand fra rengøring af staldene skal opsamles i gyllebeholderen og herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
18. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

Lys

19. Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke give anledning til væsentlige gener for naboer og trafikken på nærliggende vej. Hvis der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lysgener, der vurderes at være væsentlige større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger.

Støv

20. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støvgener, der er væsentligt større end forventet ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal iværksættes foranstaltninger til begrænsning af generne.

Olie

21. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.
22. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

23. Farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund med opkant og uden afløb til kloak. Oplagspladsen skal være under tag, og indrettes således at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde farligt affald.
24. Medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Gødningshåndtering

25. Der må ikke udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage på mark nr. 1.1, matr. nr. 1h, 2+3 matr. nr. 1a samt nr. 1. Markerne fremgår af kortbilag 2.

26. Naboer i Nyrup skal orienteres, før der udbringes gylle. Orienteringspligt gælder naboer til arealet hvor der udspredes, men omfatter ikke ejere af tilstødende landbrugsarealer.

BAT

27. Der skal etableres skraber i den eksisterende kostald samt den nye kostald. Skraberens skal køre hver 2. time.
28. 73 % af den faste husdyrgødning skal bringes direkte ud fra stald og til nedpløjning. Dokumentation for at dybstrøelsen er kørt direkte ud til nedpløjning samt tidspunkt skal fremgå af mark- og gødningsplan.
29. BAT på den eksisterende kostald (bygget i 1999) skal være indført senest 2019.
30. Drikkevandssystem i staldene skal være med drikkekar med lukkeventiler.
31. Mindst 4 gange årligt laves der en-dagsfoderkontrol, (hvor analyser af grovfoderlagret indgår). En-dagsfoderkontrollerne skal noteres i egenkontrolrapporten, og det angives hvis kontrollen har givet anledning til justeringer.
32. Produktionens elforbrug aflæses hvert kvartal og noteres i egenkontrol journalen.
33. Produktionens vandforbrug aflæses 1 gang om måneden og noteres i egenkontrol-journalen.

Egenkontrol

34. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden, kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse.
35. Dokumentation for forpagtningsaftaler (af mindst et års varighed) sædskifte- og gødningsplaner, gødningsregnskaber m.v. opbevares i minimum fem år og forevises på forlangende.
36. Til dokumentation for, at produktionen ligger inden for godkendelsens rammer, skal der, hvis tilsynsmyndigheden kræver det, indsendes kopi af relevante dele af afsluttede års driftsregnskaber.

37. Kommunen kan kræve dokumentation for, at et vilkårligt vilkår i godkendelsen er overholdt. Dette kan enten ske ved indsendelse af dokumentation til kommunen eller ved tilsyn. Tilsyn med vilkår i denne godkendelse kan foretages uden forudgående varsel.
38. Ansøger skal føre logbog over egenkontrol, denne skal som minimum indeholde oplysning om:
- Dato for rengøring, servicering og udskiftning af staldmekanik.
 - Tidspunkt og placering i markstak noteres på et kortbilag.
 - Tidspunkt for transport af dyr til og fra ejendommen samt levering af foder, der ligger udenfor , tidsrummet mandag til fredag kl. 6.30-18.
 - Registrering af den månedlige aflæsning af vandforbruget.
 - Registrering af konstateret vandspild med angivelse af hvad der har givet anledning til vandspild samt dato.
 - Registrering af den kvartalvise aflæsning af energiforbruget.
 - Registrering af en-dagsfoderkontrol.

Miljøvurdering

Indholdsfortegnelse

Miljøvurdering	13
1. Grundoplysninger	15
1.1 Datablad.....	15
1.2 Udvidelsens omfang.....	15
2. Planmæssige forhold og landskabelig vurdering	15
Landskabelige hensyn	15
2.1 Afstandskrav	17
3. Produktionsanlæg og driften i forbindelse med anlægget.....	17
3.1 Stald.....	17
Ventilation	18
Rengøring	18
3.2 Opbevaringslagre og kapacitet	18
3.3 Foder.....	19
3.4 Energi.....	19
Energiforbrug	19
Energibesparende foranstaltninger	20
3.5 Vandforbrug	20
Vandbesparende foranstaltninger	20
Spildevand	21
3.6 Skadedyr.....	21
Generel bekæmpelse af skadedyr	21
Fluegener.....	21
Rottebekæmpelse.....	21
3.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	21
Pesticider og sprøjteudstyr.....	21
Oplag af olie og kemikalier.....	21
3.8 Affald.....	22
Døde dyr	22
Fast affald	22
Olie- og kemikalieaffald.....	22
3.9 Driftsforstyrrelser og uheld	22
3.10 Egenkontrol.....	23
4. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	23
4.1 Ammoniak.....	23
Internationale naturbeskyttelsesområder og større sårbare naturområder	24
Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.....	24
Skove	25
4.2 Lugt.....	25
4.3 Transport.....	26
4.4 Lys	27
4.5 Støj.....	27
4.6 Management	28

5. Udbringningsarealer	29
5.1 Drift af udbringningsarealer.....	29
Harmoniareal	30
Arealkrav	30
Sædskifter.....	31
Reduktion af nitratgødsning	31
Gødningsproduktion og –håndtering.....	31
6. Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer	32
6.1 Fosfor.....	32
6.2 Nitrat og overfladevand	33
Beregninger af kvælstofudvaskningen	34
6.3 Nitrat og grundvand	35
6.4 Vandløb.....	35
6.5 Vandhuller.....	35
7. BAT (Best Available Techniques).....	36
Fravalg af gyllekøling	38
8. Foranstaltninger ved ophør af produktion	40
9. Litteratur m.v.....	40

Nedenstående miljøvurdering danner som tidligere nævnt grundlag for de vilkår som er meddelt i tilknytning til godkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er den indsendte ansøgning om godkendelse (Skema nummer 6785 version 9).

Vurderingerne skal belyse, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen om udvidelse og ændring af husdyrbruget, opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Desuden skal vurderingen belyse hvilke konsekvenser de forskellige typer af påvirkninger, som udvidelse vil kunne forventes at have på omgivelserne.

1. Grundoplysninger

1.1 Datablad

Ejer	Rasmus Jørgensen
Ansøger	Annette Bernhoff Bay, Gefion, Fulbyvej 15, 4180 Sorø
Bedriftens adresse	Sandtoften 3, 4296 Nyrup.
Matrikelnumre	1a Nyrup By, Stenmagle m.fl.
Virksomhedens art	Malkekvæg
CVR-nummer	25938291
Tilsynsmyndighed	Sorø Kommune

1.2 Udvidelsens omfang

Rasmus Jørgensen ønsker at udvide sin nuværende produktion på 100 jerseykøer med opdræt af kvier og tyre til 165 jerseykøer med opdræt af kvier og tyre. I dyreenheder svarer udvidelsen til en udvidelse fra 133,7 DE til 218,8 DE. Den nuværende sobesætning på 200 søer med smågrise til 7,5 kg ønskes nedlagt.

2. Planmæssige forhold og landskabelig vurdering

Landskabelige hensyn

Ejendommen ligger i den sydvestlige udkant af byen Nyrup. Det er en ejendom med et bygnings sæt bestående af ældre stalde samt tilhørende maskinhus/lade. Den eksisterende kostald er placeret vest for ejendommen i tilknytning til stuehuset. Tilbygningen til kostalden er tilpasset den nuværende staldbygning, og anvender således de samme materialer som den eksisterende bygning. Den nye kostald ønskes placeret i eksisterende bygninger, hvorefter der skal bygges ny lade. Denne lade placeres på den vestlige side af kostalden, væk fra Nyrup. De eksisterende plansiloer vest for kostalden skal udvides med et samlet areal på 360 m².

Ejendommen er ikke beliggende i særlige beskyttelsesområder for landskabs- natur- og kulturværdier i det åbne land. Ejendommen er placeret i jordbrugsområde¹, hvor skovrejsning er mulig.

Placeringen af den nye kostald samt lade og udvidelsen af plansiloer berører ikke fredninger, beskyttelseslinjer og byggelinjer.

Nærmeste kirkebyggelinje ligger ca. 1.530 m mod nordvest ved Stenmagle-Stenlille Kirke. Nærmeste skovbyggelinje ligger ca. 2.650 m mod nordøst, mens nærmeste åbeskyttelseslinje ligger ca. 2.400 m mod nord.

Den nærmeste fredning er et fredet fortidsminde (dyssekammer) øst for byen, Nyrup, der er beliggende ca. 1.060 m øst for stalden med en beskyttelseszone på 100 m. Desuden er der en række fredede fortidsminder syd for ejendommen, hvor det nærmest fredede fortidsminde (stenkammer) er beliggende ca. 480 m syd for stalden. I forbindelse med kirkebyggelinjen, er der et fredet område ca. 1.660 m mod nordvest.

Nærmeste naturområde omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, er en sø på ca. 500 m² ca. 170 m nord for det nye staldafsnit, en mose på ca. 5.400 m² ca. 870 m nordøst for stalden samt en række mindre søer på 3-400 m² ca. 7-800 m sydvest-sydøst for anlægget. I en omkreds af 1.000-1.500 m fra anlægget ligger der flere moser og overdrev på ca. 15.000 m² hver især. Der forekommer dog ingen internationale naturbeskyttelsesområder jf. Lov om miljøgodkendelse §7 inden for 1.000 m. Det nærmeste område, er et overdrev beliggende ca. 4.040 m øst for stalden.

Kommunen skal vurdere om der er taget hensyn til de landskabelige værdier, på lige fod med vurderingen af om der anvendes den bedste tilgængelige teknik, om projektet kan gennemføres under hensyn til beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur og om der er foretaget begrænsninger af gener for naboer jf. husdyrlovens § 23 stk. 4.

Det er Sorø kommuneplan 2009-2020, der danner baggrund for varetagelsen af landskab, bevaringsværdier og naturbeskyttelsesinteresser m.v. i det åbne land jf. Planloven. Disse retningslinjer omfatter ikke byggeri, der er nødvendigt for den jordbrugsmæssige drift jf. Planlovens § 36, stk 1 nr. 3, og som opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri.

¹ Hovedparten af JORDBRUGSOMRÅDERNE består af områder, som ifølge Jordbrugsanalyse 2000 (Vestsjællands Amt) er "særlig værdifulde landbrugsområder". Disse områder er primært forbeholdt jordbrugserhvervet, som herved får en høj grad af investeringssikkerhed. Derfor er antallet af restriktioner over for jordbrugserhvervet begrænset så meget som muligt.

Sorø Kommune vurderer, at husdyrbruget kan drives på stedet på en måde, der er foreneligt med hensynet til landskabet, da staldanlægget ligger i JORDBRUGSOMRÅDE, det nye byggeri ligger i tilknytning til det eksisterende samt, at der er tale om et allerede eksisterende husdyrbrug.

2.1 Afstandskrav

Produktionen overholder afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og §§ 15-19 i Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse² (Naturbeskyttelsesloven). Det drejer sig om krav om mindste afstand til bl.a. nabobeboelse, beskyttede naturtyper, vandløb, søer, skov, fortidsminder og vandforsyningsanlæg.

Udvidelsen overholder de generelle afstandskrav for staldanlæg samt gødningsopbevaring for §8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug jf. ejers viden og oplysninger fra miljøportalen.

Dvs., der er mere end:

- 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg
- 50 m til almene vandforsyningsanlæg
- 15 m til vandløb/dræn og søer
- 15 m til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 m til levnedsmiddelvirksomheder
- 15 m til beboelse på samme ejendom
- 30 m til naboskel

Ukendte drænrør nærmere end 15 m fra byggeriet vil blive flyttet eller de vil blive etableret i tætte rør, i de tilfælde hvor disse forefindes.

3. Produktionsanlæg og driften i forbindelse med anlægget

3.1 Stald

Det nye staldanlæg til køer og opdræt udvides i forlængelse af det oprindelige staldanlæg via en bestående lade på 690 m², hvor laden har samme væg- og kiphøjde som kostalden. Den eksisterende kostald er bygget i 1999. Desuden bygges en ny lade til erstatning for den gamle, og to plansiloer udvides.

Den nye tilbygning til kostalden vil bestå af sengebåse med spalter til goldkøer og til separation af køer, der skal dyrlægebehandles eller insemineres og dybstrøelsesbokse til ungdyr. Tilbygningen er 23,70 m* 29,0 m, med åben kip m. kiphøjde på 7,0 m, væghøjde er 2,5 m og taghældning er 20 grader. Materialer til beklædning af den nye kostald består af hvide stålplader, hvor de øverste 60 cm, vil blive udskiftet med spredt forskalling. Den tidligere sostald ombygges til småkalve på dybstrøelse.

² Bekendtgørelse nr. 749 af 21. juni 2007 af lov naturbeskyttelse.

Den nye lade består tilsvarende af hvide stålplader m. gråt eternittag for at bevare et gennemgående bygnings sæt. Laden er placeret vest for kostalden og er 1000 m². De eksisterende plansiloer på vestsiden af kostalden udvides med 360 m².

Alle bygningers beliggenhed fremgår af vedlagte oversigtskort, bilag 1.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

Kommunen vurderer, at naturlig ventilation er den optimale ventilation for kvægstalde.

Rengøring

I "nudrift" anvendes vaskevand til rengøring af svinestalde, hvor der i "ansøgt" produktion ikke anvendes rengøringsvand til andet end malkerummet. Dette skyldes, at man ikke vasker kvægstalde, eftersom stalden aldrig er tom for dyr. Alternativt kalker man staldvæggene om sommeren, men dette er ikke nødvendigvis fast praksis.

3.2 Opbevaringslagre og kapacitet

I nedenstående tabel vises anlæggets opbevaringslagre samt opbevaringskapacitet. I Bilag 2 ses opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

Opbevaringslagre:	Kapacitet for gylle og ajle	Kapacitet for fast gødning
Ajlebeholder	160 m ³	
Eksisterende gyllebeholder	2400 m ³	
Kanaler og fortank	160 m ³	
Møddingsplads		260 m ³
I alt	2.720 m³	260 m³

Møddingsplads

Den faste gødning fra kalvene køres placeres på møddingsplads, mens den resterende dybstrøelse køres direkte ud fra stalden til nedpløjning (krav i forhold til BAT, se evt. afsnit om BAT). Der er tilstrækkelig kapacitet på møddingspladsen, når søerne sættes ud og en stor del af dybstrøelsen køres direkte ud. Størrelsen er 260 m³. Udkørsel af møddingsplads foregår om efteråret til majsarealet. Den samlede producerede gødningsmængde pr. år er 407 tons. Det vurderes at der er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet, da en stor del af dybstrøelsen køres direkte ud fra stald til nedpløjning.

Desuden er der en ajlebeholder med kapacitet på 160 m³, der aftager ajle fra den nuværende sostald. Denne skal fortsat anvendes efter udvidelse. Den tømmes ca. 1 gang årligt.

Gyllebeholdere

Der findes 2 tanke, disse er placeret ude ved jernbanen, hvortil gyllen pumpes de ca. 200 m fra stalden. Placeringen er valgt for at undgå at genere naboer med lugt og kørsel. Gyllebeholderne har hver en kapacitet på 1200 m³, dvs. der er samlet 2400 m³. Gyllebeholderne er etableret med flydelag. Kanaler, under stalden har en kapacitet på 160 m³.

Den samlede producerede gødningsmængde pr. år er 3.409 ton. Det vurderes at der er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet.

Placeringen af anlæggets 2 gyllebeholdere fremgår af kortbilag 3.

3.3 Foder

Ensilage er opbevaret i plansiloer med en kapacitet på 1.000 m². I forbindelse med ansøgningen udvides plansilokapaciteten med 360 m². I tilfælde af særligt gode høstår, placeres ensilagen i markstakke. Kraftfoderet opbevares under halvtag ved den tidligere so-stald.

3.4 Energi

Energiforbrug

Elforbruget før udvidelsen er på 110.000 kWh/år, hvor normtallet er på 84.000 kWh/år. Elforbruget efter udvidelsen er beregnet til 90.000kWh/år.

Elforbruget falder, fordi den mekaniske ventilation af svinestaldene indstilles ved udsætningen af søerne. Energiforbruget til malkning målt pr. ko falder, idet opstart, afslutning og vask af malkeanlægget er konstante størrelser som er uafhængig af antallet af malkende køer. Derved bliver forbruget mindre, når der er flere køer at fordele forbruget på.

Der anvendes ca. 22.000 l dieselolie pr. år, både i nudrift såvel som den kommende drift til markdrift og udfodring.

Energibesparende foranstaltninger

Stalden er indrettet med kip i loftet, hvilket føres videre i tilbygningen. Der etableres ingen mekanisk ventilation, da det ikke er nødvendigt til kvægstalde.

Overalt hvor der er lys, anvendes lavenergi lysstofrør for at reducere strømforbruget. Der anvendes nat-sænkning på lys i stalden, dvs. orienteringslys.

Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand med.

3.5 Vandforbrug

Vandforbruget før udvidelsen er beregnet til 4.600 m³/år, hvilket øges til beregnet 5.455 m³/år. pga. forøgelsen i antallet af køer og opdræt. Det årlige forbrug er aflæst til 5000 m³. Normtallet fra Håndbog i kvæghold 2007, er på 4.507 m³/år før udvidelsen.

Der forventes ikke en væsentlig forøgelse af vandforbruget, eftersom vask af stalde ophører, når soproduktionen nedlægges.

Angivet i m ³	Eksisterende produktion	Ansøgt produktion
Husholdning	170	170
Vask svinestalde	150	0
Vask af maskiner	20	20
Marksprøjtning	125	125
Vask af malkeanlæg	90	90
Drikkevand	4.045	5.050
Vand i alt	4.600	5.455
Vand pr. dag	12,6	14,9

Vandbesparende foranstaltninger

Vandmålerne aflæses jævnligt for afsløringer af et eventuelt unaturligt merforbrug. Der stilles vilkår om aflæsning af vandforbrug 1 gang månedligt, samt nedskrivning i egenkontrol-rapporten, hvis der har været vandspild.

Spildevand

Type	Nudrift	Ansøgt	Afledt til gyllebeholder	Afledt som spildevand
Rengøringsvand	150 m ³	0 m ³	Ja	
Malkerumsvand	90 m ³	90 m ³	Ja	
Maskinvask	20 m ³	20 m ³	Ja	
Vand fra vaskeplads/ Møddingsplads mm	260 m ³	110 m ³	Ja	
Husholdningsspildevand				Ja

Husholdningsspildevand afledes til offentlig kloak. Vaskevand afledes til gyllebeholder via afløb til gødningskummer i stalden.

3.6 Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

For at forhindre at der er lettilgængeligt fodermateriale til skadedyr, rengøres foderanlæg mm. regelmæssigt. Således vil der ikke være strøelse og foderrester til anvendelse til foder og redebygning.

Fluegener

For at undgå fluegener, foretages der regelmæssig udmugning fra især kalve over sommeren. Der bekæmpes i øvrigt efter de nyeste retningslinjer fra statens skadedyrsbekæmpelse. Herved anvendes der fluelarvemidler hver 14. dag om sommeren, og yderligere aerosolmidler ved direkte bekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Rottebekæmpelse foregår ved udlægning af gift fra firmaet Mortalin, der fører tilsyn og lægger ny gift i kasserne 4 gange årligt. Der er dagligt tilsyn med tegn på forekomst af mus og rotter på ejendommen.

3.7 Råvarer og hjælpestoffer

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares kemikalier i aflåst rum i værkstedet ved stuehuset. Marksprøjten fyldes og rengøres på møddingspladsen.

Oplag af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i værkstedet på cementgulv uden afløb (2500 liter).

3.8 Affald

Døde dyr

Døde dyr opbevares på en fast plads for enden af maskinladen mod vest, under en kadaverkasse af fast plastik mere end 15 m fra offentlig vej, og dyrene kan således ikke ses fra vejen. (Placeringen fremgår af situationsplanen over anlægget, bilag 1). Døde dyr afhentes af destruktionsvirksomheden DAKA, og indmeldes af ejer indenfor 24 timer. Afhentning sker normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, medmindre det er op til weekend eller helligdage.

Fast affald

Der produceres en række forskellige affaldstyper på ejendommen, brændbart og ikke brændbart, husholdningsaffald, PVC, plastik, glas, jern, mv. Affaldet leveres til genbrugsstationen for erhvervsaffald. Husholdningsaffald afhentes af den kommunale renovationsordning. Jern opbevares i en 200 l container, og tømmes efter behov.

Olie- og kemikalieaffald

Spildolie svarende til ca. 200 liter opbevares i olietønder, der er placeret i spildbakker i værkstedet. Spildolien afhentes af dansk oliegenbrug.

Der anvendes kemikalier til rengøring af malkeanlæg, og disse kemikalier opbevares ved anlægget. Rengøringsmidler til rengøring af mælketank forefindes ved denne. Kemikalieaffald afleveres på genbrugsstationen, mens medicinrester afleveres på apoteket.

3.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse for mulige uheld

Der kan forekomme en række uheld, eftersom en stor del af den daglige management foregår mekanisk, herunder kan der bl.a. forekomme:

Fejl i udfodringen og opblandingen af foder, så næringsstofindholdet ikke svarer til det planlagte. Dette kan betyde større udskillelse af næringsstoffer i gødning, og efterfølgende til udbringningsarealerne.

Forekommer der strømsvigt, kan det have indflydelse på malkningen og tildeling af kraftfoder, hvilket vil medføre støjgener fra urolige dyr.

Hvis gyllebeholderen revner eller løber over, vil der kunne ske en lokal forurening af området omkring beholderen. Hvis en gyllevogn vælter, kan der forekomme forureningen af den omkringliggende natur.

Hvis de døde dyr ikke afhentes, vil der kunne opstå lugtgener fra disse.

Hvis udstyret, der anvendes til udbringning af husdyrgødning ikke fungerer korrekt, vil der kunne ske overgødsning i det område, hvor der udspredes gødning på ved pågældende tidspunkt.

Minimering af risiko for uheld

Gyllebeholderne tilses jævnligt (min. en gang månedligt) for korrekt flydelag samt eventuelle skader og revner på vægge eller rust på wirerne. Hvert 10. år bliver gyllebeholderen kontrolleret.

Gyllevognen har korrekt dæktryk, og er korrekt monteret ved udkørsel, så der ikke lækker gylle fra slanger eller haner. For at undgå at vælte med gyllevogn køres der ikke på tværs af stærkt skrånende marker.

Der er ikke etableret pumpe direkte på gyllebeholderen.

Der udarbejdes 4 gange årligt foderplaner for optimering af korrekt anvendelse af grovfoderet.

Ved anvendelse af kemikalier eller pesticider i form af sprøjtemidler og kunstgødning, foretages påfyldning på fast gulv, hvorved en række risici mindskes.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Ved uheld, der kan have miljømæssige konsekvenser ringes der 112 og miljømyndighederne kontaktes.

3.10 Egenkontrol

Egenkontrol udføres som fast procedure, på bestemte tidspunkter og på bestemte måder, bl.a. i forhold til foder og mælk. Foderblander efterses jævnligt for korrekt afvejning og udfodring, dog mindst 4 gange årligt ved endagsfoderkontrol. Fejl udbedres derfor, når de opstår. Malkningsanlæg efterses dagligt for korrekt anvendelse og rengøring. Mælketank efterses dagligt for korrekt temperatur af mælken, samt tilstrækkelig hurtig nedkøling. Gyllebeholder og rør efterses jævnligt, og vil som minimum blive kontrolleret ved Gylle-Beholder-Kontrollen hver 10. år. Registrering og mærkning af husdyr foregår løbende og mindst ugentligt til det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR). I årsregnskab, grønt regnskab, gødningsregnskab, og produktionskontrol registreres ressourceforbrug, gødningsplanlægning, foderforbrug og husdyrstørrelse.

4. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

I det følgende afsnit er der foretaget en vurdering af om det ansøgte vil have væsentlige negative konsekvenser for omgivende beskyttet natur, omboende, og/eller grundvand.

4.1 Ammoniak

Samlede emission fra anlæg: 1121 kg N/år

Meremission fra anlæg: - 830 kg N/år

Internationale naturbeskyttelsesområder og større sårbare naturområder

Det nærmeste Natura 2000 områder (internationale naturbeskyttelses-områder) ligger ca 5,1 km væk fra produktionsanlægget. Der er tale om habitatområde nr.137: "Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å", der ligger nordvest for anlægget.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde omfattet af husdyrlovens § 7. Det nærmeste naturområde omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 ligger ca. 4 km vest for anlægget. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste deposition i forhold til de områder der er beskyttet i henhold til lovens § 7.

Det er kommunens vurdering, at afstanden til områder beskyttet af husdyrlovens § 7, samt internationalt beskyttet natur er så stor, at produktionen ikke vil kunne påvirke disse naturområder væsentligt.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Sorø Kommune har undersøgt om der inden for en afstand af 1500 meter findes naturarealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, der evt. kunne blive påvirket af ammoniakemmissionen fra anlægget i en sådan grad, at det kan ændre naturtypens tilstand og dermed være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3. I det der er tale om et anlæg, der ikke før har været miljøgodkendt skal kommunen vurdere miljøbelastningen fra det samlede husdyrbrug jf. § 11, stk. 2 i husdyrbrugsloven.

Ammoniaknedfaldet fra anlægget falder ifølge Danmarks Miljøunderøgelser mærkbart med afstanden fra anlægget og det er ikke muligt at lave en sikker beregning når afstanden til anlægget overstiger 1000 meter. Sorø kommune har valgt at foretage en vurdering af evt. sårbare naturområder på trods af denne usikkerhed, da det må forventes at der sker en påvirkning af nærliggende naturområder også udover de 1000 meter, når der er tale om så stor en husdyrproduktion.

Inden for 1.500 meter fra anlægget findes en række moser, vandhuller, enge og overdrev. Der findes kun sparsomme data på lokalitet nr. 415, 396 og 400 (se kortbilag for beliggenhed). Lokalitet 415, der ligger ca. 1100 meter nordvest for anlægget, er en lille overdrevsbakke med almindelig overdrevsflora som Gul Evighedsblomst og Almindelig Pimpinelle. Lokalitet 396 og 400 beskrives som kuperet og smukt landskabeligt, men gødningspåvirket og hårdt græsset.

Udover de nævnte overdrev er der en del småvandhuller og moser indenfor de 1500 meter. For vandhullerne er det primært fosfor, der kan udgøre et problem, se afsnittet herom. Der findes ingen specifikke data om moserne, men de nærmeste ligger mere end 700 meter fra anlægget. Det er kommunens vurdering at den deposition der kan falde i områderne som følge af produktionen vil være begrænset, og ikke vil have en størrelsesorden, der vil kunne ændre mosernes tilstand. Denne vurdering bygger på at am-

ammoniakemissionen fra anlægget ikke er meget stor. Desuden er der tale om et fald i ammoniakudledningen, fordi svineproduktionen nedlægges. Der vil efter udvidelsen således ikke ske en merudledning med ammoniak.

Da det samtidig må forventes, at der sker en generel nedgang i baggrundsbelastningen med ammoniak i de kommende år bl.a. på grund af generelle ammoniakreducerende tiltag i lovgivningen, vurderer kommunen, at naturtilstanden på de registrerede beskyttede naturtyper ikke vil ændres som følge af husdyrproduktionen og det derfor ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2.

Skove

Nordskov ligger mere end 1500 meter fra anlægget. Det er kommunens vurdering, at emissionen fra anlægget ikke har en størrelsesorden, der betyder at et evt. nedfald med ammoniak i den afstand fra anlægget, vil have betydning for naturværdierne i skoven.

4.2 Lugt

Lugtberegningerne viser at geneafstanden til byzone er 186 meter, til samlet bebyggelse 105 meter og til enkeltbolig 59 meter. Afstanden fra staldanlægget (en vægtet afstand mellem staldene) er 92,91 m til samlet bebyggelse og 69,95 meter til enkeltbeboelse.

Som det fremgår af nedenstående tabel, så er genekriterierne til h.h.v byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig overholdt (fremgår af kolonne: "Genekriterie overholdt"). For samlet bebyggelse og enkelt bolig betyder det, at for at genekriteriet er opfyldt så skal afstanden til samlet bebyggelse og enkelt bolig være mere end hhv. 79,56 m og 13 meter og dette er opfyldt idet der er hhv. 92,91 m til samlet beboelse og 69,95 m til enkelt bolig. I den korrigerede geneafstand er der bla. andet korrigeret for vindretning.

Der er ikke andre husdyrproduktioner med over 75 DE indenfor en afstand af 300 m fra samlet bebyggelse og 100 m fra nabobeboelsen.

Områdede- pe	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gen- nemsnit- safstand (me- ter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	186,03 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboel- ser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggel- se	FMK	104,58 m	79,56 m	123,64 m	92,91 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Enkelt bolig	FMK	58,83 m	13,00 m	43,29 m	69,95 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Sorø Kommune vurderer på baggrund af lugtberegningerne, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra produktionen. Det fremgår endvidere af lugtberegningerne, at lugtgeneafstanden (det vil sige den afstand hvor indenfor, der kan forventes gener fra produktionen) mindskes fra den nuværende til den ansøgte produktion.

4.3 Transport

Før udvidelsen er der årligt ca. 720 transporter, og efter udvidelsen er der årligt ca. 690 transporter. Som det fremgår af tabellen, så falder det samlede antal af transporter, fordi svineproduktionen ophører.

Tilkørselsforhold

Der er direkte indkørsel til ejendommen fra Sandtoften til hhv. stuehus, staldbygninger, maskinhus, ny tilbygning. Transporterne kommer via Nyrupvej fra Merløsevej og retur dvs. igennem Nyrup. Sandtoften er en grusvej, og derfor ikke farbar året rundt.

Tidsrum for transporterne

Der er transporter til og fra ejendommen på alle ugens dage. Langt hovedparten vil ligge på hverdage i tidsrummet kl. 6.30-18.00. Dog kommer mælketankvognen alle ugens dage.

Samlet kørsel pr. år	Eksisterende produktion	Ansøgt produktion
Råvarer til foder, grise	37	0
Kraftfoder, kvæg	17	17
Kørsel af kvæg, slagtning	12	12
Kørsel af svin	36	0
Afhentning af døde dyr	13	13
Afhentning af mælk	365	365
Husdyrgylle, traktor	121	144
Dybstrøelse, traktor	70	94
Gylle til anden beholder, lastbil	30	30
Transporter ifm. markdrift*	0*	0*
Diverse (dyrlæge, konsulent)	8	8
Brændstof	10	10
Antal transporter i alt pr. år	719	693
Antal transporter i alt pr. dag	1,97	1,90

*Transporter i forbindelse med almindelig markdrift er ikke medtaget i denne oversigt.

Antallet af kørsler falder ved udvidelsen, og derfor vil støjen blive mindre efter udvidelsen. Kommunen vurderer på baggrund af det ansøgte, at der ikke vil forekomme yderligere støjgener.

4.4 Lys

Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen. Udendørs belysning foregår ved 2 stk. 36W neonrør placeret over gavlen på porten over værkstedet overfor maskinhuset. Ligeledes er der et neonrør placeret på stuehuset over mod de 3 længder. Der er fast tæt orienteringslys hos kælvkøerne om natten (lyskildernes placering fremgår af bilag 1).

Det er kommunens vurdering, at belysningen ikke er til gene for de omkringboende, idet der kun er et enkelt sted, hvorfra man kan se udendørsbelysningen.

4.5 Støj

Beskrivelse af støjkloder

Støjproduktionen kan forekomme fra dyr og staldmekanik, samt intern og ekstern transporter til og fra ejendommen. Der forekommer især støj fra vacuum-pumpe og kompressor på mælkekøletanken.

Der vil kunne forekomme spidsbelastning af støj i forbindelse med afhentning af dyr, og ved foderfremstilling. Opblanding og udfodring foregår dagligt med ca. 1,5 timers varighed om morgenen. I den nuværende drift læsses der maskinelt foder til svinene om aftenen, hvilket forsvinder ved udsættelse af søerne.

Støjproduktionen fra markarbejdet vil hovedsageligt være i højsæsonerne, foråret og sensommeren.

Driftsperiode for støjkilder

Den daglige driftsperiode er fra pt. kl. 05.30 – 18.00 alle dage incl. weekend og helligdage.

Markdriften vil i perioder foregå i døgnets 24 timer.

Tiltag mod støjkilder

Der må påregnes støj i forbindelse med markarbejdet i højsæsonerne, denne forventes uændret i forhold til den nuværende produktion.

Flytninger af dyr forgår under så rolig håndtering som muligt, hvilket vægtes meget højt for at undgå at stresser dyrene unødigt. Således søges risikoen for støj formindsket fra dyrene, der flyttes samt øvrige dyr i stalden.

Eftersom der fodres ad libitum således, at der hele tiden er foder til stede, vil dyrene ikke være voldsomt sulte, når der fodres, og der vil derfor være begrænset støj fra dyrene i forbindelse med udfodring.

Vacuum-pumpen sidder i øjeblikket udvendigt på muren til kostalden uden støjdemping, og vil i stedet blive lukket inde i et skab med tremmedøre, for at dæmpe støjen.

Der anvendes mekanisk ventilationsanlæg til svinestalden, hvilket slukkes ved omlægningen til ren kvægproduktion.

Kommunen vurderer, at anlægget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener og derfor ikke vil være til gene for de omkringboende. Men som nævnt meddeles vilkår om at afhjælpe støjgener, der vurderes som uacceptable.

4.6 Management

Ejendommen drives efter princippet "Godt landmandskab", hvilket betyder:

- Der er rettet fokus på forhold som dyrevelfærd, staldmiljø og energieffektivitet, optimal udnyttelse af næringsstoffer og lign.

- Produktionsapparatet tilses dagligt, og der tilstræbes en god hygiejne i staldene.
- I produktionen er der fokus på anvendelse af hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler og andre faktorer som kan have indflydelse på det omgivende miljø. Dette omfatter ligeledes, at det tilstræbes at opnå en optimal effekt af næringsstoffer udbragt på arealerne, ved at tage hensyn til udbringningstidspunkter og lign. afhængig af planternes vækstsæson.
- Der er løbende overvågning med dyrene for at sikre, at produktionen forløber mest hensigtsmæssigt, og der tilstræbes at forebygge f.eks. produktionssygdomme hos dyrene ved at tage hensyn til dyrenes trivsel og dyrevelfærd.
- Yderligere tilstræbes der et godt arbejdsmiljø, og at ejendommen fremstår som ryddeligt og vel-drevet.
- Der ønskes fastholdt et godt naboskab ved at udvise mest mulig hensyn ved f.eks. kørsel med landbrugsmaskiner på offentlige veje.
- Både med hensyn til markdriften og kvægproduktionen tilstræbes det at følge nyeste viden og teknik, så vidt dette er praktisk og rentabelt muligt.
- Ved behov indhentes der rådgivning for forskellige faggrupper.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.

Der udarbejdes årligt årsregnskab, gødningsregnskab og produktionskontrol via kvægnøglen. Der findes en sundhedsrådgivningsaftale for svinebesætningen, og forsætter med en ny sundhedsrådgivningsaftale efterfølgende for kvægbesætningen.

5. Udbringningsarealer

5.1 Drift af udbringningsarealer

Der rådes over et udbringningsareal på 155 ha. Alle udbringningsarealer er ejede eller forpagtede arealer. Arealernes beliggenhed fremgår af kortbilag 1.

Udbringingsarealer

	Ha	Drænet	Jordbundstype	Vandet	Sædskifte	N- Klasse 0 - Ha	Grundvand - Ha	P- Klasse 0 - Ha	P- Klasse 1 - Ha	P- Klasse 2 - Ha	P- Klasse 3 - Ha
mark 12+13,matr 7a	17,73 Ha	Ja	Grov sandblan- det lerjord (JB5)	Nej	K2	17,73 Ha	0,00 Ha	17,70 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 14	2,94 Ha	Ja	Fin lerblandet sandjord (JB4)	Nej	K2	2,94 Ha	0,00 Ha	2,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 15,matr.7a	3,81 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	3,81 Ha	0,00 Ha	3,62 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark nr 16, matr. 7 a	2,15 Ha	Ja	Fin lerblandet sandjord (JB4)	Nej	K3	2,15 Ha	0,00 Ha	2,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 16.1, matr 8g+1o	1,19 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	1,19 Ha	0,00 Ha	1,02 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 21- 23,juliedalsvej 15	26,69 Ha	Ja	Fin lerblandet sandjord (JB4)	Nej	K2	26,69 Ha	0,00 Ha	26,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 24,25,26, matr 6a	28,50 Ha	Ja	Fin lerblandet sandjord (JB4)	Nej	K2	28,50 Ha	0,00 Ha	28,50 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark nr 25, matr. 6f+3i	4,79 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	4,79 Ha	0,00 Ha	4,79 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark nr 1	4,26 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	4,26 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark 1.1, matr 1 h	2,61 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	2,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark nr 2+3, matr. 1a	14,71 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	14,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,50 Ha	0,00 Ha	3,77 Ha
Mark 8.1, matr. 1x	2,08 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K13	2,08 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,03 Ha	0,06 Ha	0,00 Ha
mark 4-8, matr.1x	32,86 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	32,86 Ha	0,00 Ha	32,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Mark nr. 10	4,04 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	4,04 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,04 Ha
Mark nr. 11	6,14 Ha	Ja	Fin sandblandet lerjord (JB6)	Nej	K2	6,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,14 Ha
Total	154,51 Ha					154,51 Ha	0,00 Ha	120,27 Ha	19,17 Ha	0,06 Ha	13,96 Ha

Harmoniareal

Harmoniarealet til den ansøgte produktion vil under normale omstændigheder være

Malkekvægsbesætning: 218,8 DE/ 1,7 DE/ha =

128,7 ha

Arealkrav

Arealkravet er på 35,09 ha.

Sædskifter

Ved beregninger af udvaskning er der anvendt et referencesædskifte, som svarer til, hvad man f.eks. vil dyrke på arealerne til et kvægbrug. Valg af sædskifte indgår ikke som et virkemiddel til begrænsningen af kvælstoftabet, hvorfor der ikke stilles krav til dette.

Reduktion af nitratgødsning

Idet alle udspretningsarealer ligger i nitratklasse 0 er der ikke krav til yderligere reduktion af nitratgødskningen udover det generelle harmonikrav. For nærmere beskrivelse af nitratklasserne, se afsnittet om nitrat.

Gødningsproduktion og –håndtering

Fra den ansøgte produktion på 218,8 DE er der et indhold på 14.872 kg N og 2440 kg P. Herudover tilføres der svinegylle fra 35 DE fra anden ejet ejendom svarende til et indhold på 2860 kg N og 833 kg P. Samlet tilføres der udspretningsarealerne 17.732 kg N og 3273 kg P.

Al gyllen udlægges med slanger. Når udlægningen sker på ubevokset jord, nedpløjes gyllen umiddelbart efter. Gyllen udbringes i hhv. marts, april, maj og juli, hvor hovedparten af gyllen udbringes i marts. Dybstrøelsen fra småkalvene (0-6 måneder) udbringes jævnligt til møddingsplads. Dybstrøelsesmåtten efter opdræt bliver liggende i stalden, indtil det udbringes i november-december til direkte nedpløjning på arealet.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Dette medfører, at udvaskningen bliver så lille som muligt.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til udbringning af husdyrgødning, og disse krav opfattes som BAT på området.

Der vil dog kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener, hvorfra der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør) Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtig optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der tages højde for stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringningen foregår så vidt muligt i hverdagene, og udbringes med slæbeslanger.

Der er indsat vilkår om at der ikke må udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage på de marker, der ligger tættest Nyrup. Markerne fremgår af kortbilag 2.

Det er kommunens vurdering, at de generelle regler for håndtering og udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre en miljømæssig forsvarlig udbringning.

6. Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og tilgængelige kortværk vedrørende nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af om der er risiko for afstrømning/udvaskning af næringsstoffer fra udspretningsarealerne, der kan medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de beskyttede naturtyper.

6.1 Fosfor

Jordbundstypen på arealerne varierer mellem fin lerblandet sandjord (JB4) sandblandet lerjord (JB6). Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der til udbringningsarealerne gennemsnitligt tilføres ca. 28,1 kg P/ha/år. Afgrøderne optager 24,6 kgP/ha/år. Der tilføres dermed ca. 3,5 kg P/ha/år mere end der fraføres med afgrøderne. Da der er tale om en model vil tallene være behæftet med usikkerhed.

Når jordbundstypen på udspretningsarealet er lerjord (jb 5-10), der er drænet eller der er tale om lavbundsarealer har Danmarks Jordbrugsforskning vurderet, at der kan være risiko for udvaskning af overskydende fosfor til de sårbare vandområder. Derfor er der fastsat regler om størrelsen af fosforoverskuddet (fosforoverskuddet er den mængde fosfor der tilføres pr. ha mere end der fraføres med afgrøderne). Hvis der er fosforbalance på lerjordene vil kravet altid være opfyldt, også hvis jordens fosfortal er over 6. På lavbundsarealerne må fosforoverskuddet ikke øges i forhold til førsituationen.

Kravet til fosforoverskuddet er opfyldt i det ansøgte projekt, som det fremgår af nedenstående tabel fra IT-ansøgningssystemets beregning.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	120,27 Ha	4,8 kg P/ha/år	5,7 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	19,17 Ha	4,8 kg P/ha/år	5,7 kg P/ha/år
Lavbundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,06 Ha	4,8 kg P/ha/år	4,8 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	13,96 Ha	4,8 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-262,8** kgP.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **5,2** kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **28,1** kg P/ha/år.

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **24,6** kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **3,5** kg P/ha/år.

Kravet til fosforoverskuddet beregnes som et gennemsnit for bedriftens arealer, forstået på den måde at man ser på alle udspretningsarealer og hvis der på nogle arealer er krav om fosforbalance opvejes det af

at der på andre arealer ikke er nogen krav. Kommunen kan som udgangspunkt ikke stille krav til fosforbalance for enkelte marker. Dog skal kommunen vurdere, om der ved en almindelig praksis vil være risiko for at internationale beskyttede naturområder vil blive påvirket væsentligt med fosfor.

På lerjorde med fosfortal under 4 stilles der ingen krav. På lerjorde med et fosfortal på mellem 4 og 6 vil kravet være overholdt, hvis fosforoverskuddet ikke er større end 4. Der er ca. 14 ha af udspretningsarealerne, der er lerjorde med et fosfortal over 6. Ved beregning af, om der er risiko for fosforudvaskning fra udspretningsarealerne er der krav om fosforbalance på disse arealer.

Grunden til at kravet er overholdt er dels fordi en del af udspretningsarealerne er sandjorde, hvor der ifølge Danmarks jordbrugsforskning ikke er risiko for udvaskning med fosfor og dels fordi der på de fleste lerjorde er et fosfortal under 4, eller mellem 4 og 6.

Gennemsnitligt er fosforoverskuddet på ca. 3,5 kg P/ha/år. Ved en jævn fordeling af husdyrgødningen vil der være et fosforoverskud på i alt 165 kg/år, på de jorder hvor der er risiko for udvaskning (fosforklasse 1 og 3). Der er indsendt fosfortal for arealerne.

Sorø Kommune vurderer derfor, at der ikke vil ske en væsentlig belastning af Åmose Å og Tissø med fosfor fra produktionen, da der på jorder med risiko for fosforudvaskning kun vil være et årligt fosforoverskud på 165 kg P, hvilket i forhold til den potentielle fosforudvaskning fra det samlede opland, vurderes at være meget begrænset. Udvidelsen af produktionen vil derfor ikke være i strid med bekendtgørelse om habitatdirektivet /17/.

6.2 Nitrat og overfladevand

De sydligste 3 ha af mark 24, 25, og 26 afvander til Musholm bugt, der ikke er følsom overfor kvælstof. Resten af udspretningsarealerne, ca. 152 ha, ligger indenfor områder, der afvander til Åmose Å og videre til Tissø og Flasken, som er habitatområder, der er følsomme overfor kvælstof.

Åmose Å er en del af habitatområde nr. 137 "Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å", mens Tissø og Flasken er en del af Habitatområde 138: "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken".

Udpegningen af internationale beskyttelsesområder (Natura 2000 områder) indebærer, at Danmark er forpligtiget til at sikre og genoprette en gunstig bevarings status for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for at beskytte. Vestsjællands Amt har udarbejdet basisanalyse for NATURA 2000-områderne.

Kommunen skal vurdere om det ansøgte projekt vil påvirke Natura 2000 området væsentligt. For landbrugsarealer, der afvander til de mest sårbare Natura 2000-områder, stilles der krav om at begrænse nitratudvaskningen.

Nitratklasse 0

Projektets udspretningsarealer ligger i Nitratklasse 0, hvilket indebærer, at der ikke (iflg. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug³) stilles skærpede krav udover de almindelige harmoniregler. Grunden til dette er, at det område udspretningsarealerne ligger i, har et såkaldt reduktionspotentiale mellem 75 og 100 (bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug³). Det betyder, at mellem 75 og 100% af det kvælstof der forlader rodzonen bliver omsat og således ikke når ud i vandmiljøet.

Miljøstyrelsen har vurderet, at det i områder med reduktionspotentiale mellem 75 og 100 ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til kvælstoftilførelsen, selvom udspretningsarealerne afvander til internationalt beskyttede naturområder, der er sårbare overfor kvælstof.

Det kan således ikke udelukkes at 25% af den kvælstof der forlader rodzonen vil ende i Habitatområde 138, som bl.a. er udpeget på grundlag af flere naturtyper, der er følsomme overfor kvælstof f.eks. "Kystlaguner og strandsøer" (naturtype nr. 1150, jf. habitatdirektivet) (se bilag 3 for hele udpegningsgrundlaget). Det er i den generelle lovgivning vurderet at en risiko for udvaskning af 25 % af kvælstofoverskuddet ikke vil påvirke vandområderne.

Basisanalysen for Tissø og Flasken

Basisanalyse for Vestsjællands Amt 2006 viser at både Tissø og Jammerland Bugt incl. flasken efter amtets vurdering er i risiko for at Regionplanens målsætninger ikke er opfyldt i 2015. Iflg. analysen skyldes dette bl.a. for høje næringsstofpåvirkninger. For Tissøs vedkommende er det primært fosfor der udgør en trussel, mens det for kystvandene primært er kvælstof. Basisanalysen pointerer at yderligere tiltag til at reducere næringsstofpåvirkningen er nødvendig for at målsætningen kan opfyldes i 2015 /16/.

Beregninger af kvælstofudvaskningen

Ifølge beregningerne belastes de sårbare vandområder ikke med større mængder næringsstoffer end at husdyrlovens krav til beskyttelsesniveauer er opfyldt.

Beregninger i ansøgningssystemet (Farm-N beregning) viser, at der maksimalt må være en udvaskning på 54,5 kg kvælstof/ha/år. Ved de almindelige harmoniregler er den reelle udvaskning fra bedriftens udbringningsarealer beregnet til gennemsnitligt 54,5 kg kvælstof/ha. Idet der er tale om en model, vil der være en vis usikkerhed på beregningen af udvaskningen.

Udvaskningen fra rodzonen på de 152 ha, der ligger i oplandet til Tissø og Flasken, udgør ca. 8.250 kg kvælstof. Jorden på udspretningsarealerne reducerer udvaskningen med 75 -100% fra vandet forlader rodzonen til det løber ud i åen og videre til sø og hav. Der vil således fra produktionen ske en udledning på mellem 0-2063 kg kvælstof om året til Flasken.

³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug nr. 648 af 18. juni 2007

Sorø Kommune vurderer, at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt, da oplandet til Tissø og Flasken er meget stort (samlet areal incl. naturområder skove er over 45.000 ha) og udledningen fra dette projekt vil have en begrænset effekt i forhold til udvaskningen fra det samlede opland.

6.3 Nitrat og grundvand

Da ingen af udbringningsarealerne ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde eller i indsatsområde med hensyn til nitrat, er der ikke krav om at nedbringe nitratudvaskningen i forhold til grundvandet.

6.4 Vandløb

Det er kommunes vurdering, at en almindelig udbringning af gylle efter gældende lovgivning ikke vil betyde, at der er farer for, at der sker en overfladeafstømning til vandløbet, med mindre terrænet mod vandløbet er stærkt hældene. Der findes et mindre vandløb op til udspretningsarealet "Mark 21-23, Juliedalsvej 15" og mellem mark 10 og 8.1. Der er på de pågældende strækninger af vandløbene ikke stærk hældning på udspretningsarealerne ned til åerne.

Størstedelen af udspretningsarealerne afvander til Åmose Å-systemet. Åmose Å er en del af habitatområde nr. 137 "Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å", mens Tissø og Flasken er en del af Habitatområde 138: "Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken". (Bilag 3). For vandløbene er det primært fosfor der kan udgøre et problem. Beregningerne viser, at der kun er et meget begrænset fosforoverskud på arealer, hvor der kan være risiko for fosforudvaskning.

Sorø Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke vil ske en øget belastning af vandløbene med fosfor, og at udvidelsen af produktionen derfor ikke vil være i strid med bkg. om habitatdirektivet.

6.5 Vandhuller

På udspretningsarealerne findes en række småvandhuller. Ligesom for vandløbene vil det primært være fosfor der kan udgøre et problem. Da det er vurderet, at det forholdsvis beskedne fosforoverskud på arealer, hvor der kan være risiko for fosforudvaskning ikke vil betyde en unødigt påvirkning af vandhullerne. I vandhullerne kan der være paddearter, der er opført på Habitatdirektivets bilag 4, som kommunen ikke har kendskab til. Da der ikke som følge af udvidelsen vil ske en negativ påvirkning af vandhullerne, er det kommunens vurdering at der dermed heller ikke vil være risiko for, at evt. yngleområdet for de ovennævnte bilag 4 arter vil påvirkes.

7. BAT (Best Available Techniques)

Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. IPPC-direktivets artikel 2, nr. 11.

Husdyrloven fastslår at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om projektet i rimelig grad har integreret de bedste tilgængelige teknikker (Best Available Techniques (BAT)). Krav om indførelse af BAT kan og skal gøres gældende uanset at lovens beskyttelsesniveauer er opfyldt.

Det fastslås i øvrigt om BAT:

- Krav om BAT skal være "branchekrav". Dvs. det kan ikke kræves pga. lokale forhold, f.eks. et kvælstoffølsomt område i nærheden, men skal være gældende for alle bedrifter af samme type og størrelsesorden
- Krav kan ikke stilles om en bestemt teknik eller teknologi, men som et krav om opnået effekt svarende til den bedste teknik p.t.
- Der skal være proportionalitet mellem den krævede effekt og omkostningerne

En del af den teknologi og management, der må regnes som BAT, er indarbejdet i den eksisterende lovgivning, og anvendes derfor naturligt i husdyrproduktionen.

Nogle af de efterfølgende oplysninger findes allerede i beskrivelsen i ansøgningssystemet for det samlede anlæg samt egenskaberne for denne ejendom, men bliver i dette afsnit præciseret nærmere.

Staldindretning

Opfyldelse af BAT på anlægget tager udgangspunkt i de byggeblade, der findes for malkekvæg samt på baggrund af beregninger fra det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk. Der findes pt. to BAT-byggeblade for kvægstalde: Præfabrikerede drænedede gulve (107.04-51) og Svovlsyrebehandling af kvæggylle (107.04-52). Der er ikke krav til, at der skal anvendes et bestemt staldsystem, men der er krav til at nedbringelse af ammoniakemissionen skal svare til niveauet for præfabrikerede gulve eller gylleforsuring.

Sengebåsestald med sengebåse, spaltegulv og skraber i gødeareal.

Stalden er indrettet med sengebåse og spaltegulv i gøde- og aktivitetsarealet. Skraberer kører ca. hver 2. time, hvilket vil være medvirkende til holde gulvet rent, således at ammoniakfordampningen holdes på så lavt niveau som muligt. Gødningen skrubes til en tværkanal og videre til gyllebeholder. Det samme staldsystem er valgt i den nye staldtilbygning, for at forenkle gødningshåndtering og sikre, at køer og ungdyr kan færdes i det samlede staldsystem, uden at der opstår problemer omkring dyreadfærden.

Småkalvestald

De små kalve mellem 0-6 måneder opstaldes alle på dybstrøelse, da der ikke er alternative opstaldningssystemer til denne aldersgruppe.

Der kan kun vælges mellem dybstrøelse i hele arealet eller dybstrøelse med kort ædeplads (fast gulv). På denne baggrund må denne opstaldningstype betegnes som BAT.

Kalve i denne aldersgruppe vil gå i enkelt/fællesbokse eller eventuelt i udendørs kalvehytter.

Opdræt (6 måneder til kælvning)

Opdræt går generelt i samme opstaldningssystemer som køerne kan gå i, men der kan indenfor den enkelte ejendom være forskel på, hvordan de to grupper opstaldes. På denne bedrift går kvierne i samme stald som køerne og der er derfor automatisk valgt samme staldsystem.

BAT i miljøgodkendelsen

Det er beregnet hvor meget den samlede ammoniakemission fra anlægget vil give, når der indsættes krav om præfabrikerede gulve i den nye kostald og hvor der ikke stilles krav om øjeblikkelig indførelse af BAT i den gamle stald, eftersom den er relativt ny stald (1999). BAT-kravet for det samlede anlæg er på 1122 kg N pr. år jf. beregninger i ansøgningssystemet. Der fravælges præfabrikerede gulv i den nye kostald og i stedet vil kravet til ammoniakemissionen blive opfyldt ved at gyllen skrubes hver 2. time både i den nye kostald og i den eksisterende kostald. Herudover vil 73 % af dybstrøelsen blive kørt direkte ud i marken til nedpløjning.

I miljøgodkendelser (brug over 75 DE) stilles desuden vilkår om, at også den *eksisterende produktion i eksisterende staldafsnit* skal begrænse fordampningen til mindst det niveau, der svarer til præfabrikerede gulve eller forsuring af gylle. Dette kan dog indføres med en rimelig frist. Det er kommunens vurdering, at det er rimeligt at stille en frist på 10 år, dvs. at der skal indføres BAT på den eksisterende kostald i 2019. Årstallet er valgt ud fra en vurdering af at stalden på det tidspunkt skal renoveres.

Småkalvestalden er med dybstrøelse. Kommunen vurderer, at dette kan betragtes som BAT, da der ikke findes alternative opstaldningssystemer til småkalvene jf. oversigt over BAT-byggeblade.

Fravalg

Fravalg af præfabrikerede drænede gulve

Der er fravalgt at ændre stalden til BAT-systemet "præfabrikerede drænede gulve", da en sådan ændring vil medføre uforholdsmæssige store omkostninger for en stald, der er bygget i år 1999.

Fravalg af svovlsyrebehandling af kvæggylle

Alternative muligheder til anvendelse af reduktionen af ammoniakkravet kunne også være opnået ved at forsure gyllen.

Der installeres ikke forsuringsanlæg, idet der er tale om en eksisterende stald. I forbindelse med denne staldtype vil der formentlig kun kunne opnås en begrænset medreduktion af ammoniakfordampningen fra lagertanken. Derudover vil der være et relativt stort energiforbrug, hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten. Derudover kan der opstå lugtgener i forbindelse med brug af forsuringsanlæg. Den krævede ammoniakreduktion kan opnås på anden måde, hvorfor forsuringsanlægget er fra- valgt.

Fravalg af gyllekøling

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde, og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark, der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Fodring

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med kvægkonsulent, og det sikres således, at der anvendes den nyeste viden inden for kvægfodring. Der tages analyser af grovfoderlageret, således at foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Ved udfodring anvendes en fuldfoderblander, der præcist afvejer foder. Dette kontrolleres mindst 4 gange årligt ved en-dagsfoderkontrol, og angives således som BAT på området.

Vandforbrug

Der anvendes drikkekar med lukkeventiler som drikkesystem.

Herudover føres der faste aflæsninger for at sikre, at vandforbruget ligger på det forventede forbrug.

Energiforbrug

Der er valgt et staldsystem med naturlig ventilation, hvorved der spares energi til mekanisk ventilation.

Herudover sikrer rengøring og vedligehold af anlæggene, at der spares energi, og der er indgået vedligeholdelsesaftaler med leverandørerne af de forskellige maskiner. Der anvendes lavenergi lysstofrør overalt.

Opbevaring af gødning

Opbevaring af kvæggylle i gylletank opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold, der er med til at sikre lav ammoniakfordampning og sikre lækager.

Disse regler indebærer bl.a. 10-årig beholderkontrol samt løbende indskrivning i logbog omkring flydelag, udbringning mm.

Dybstrøelsen fra småkalvene (0-6 måneder) udbringes jævnligt til møddingsplads, mens dybstrøelsesmåttten efter opdræt bliver liggende i stalden, indtil det udbringes i november-december til direkte nedpløjning på arealet.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Dette medfører, at udvaskningen bliver så lille som muligt.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til udbringning af husdyrgødning, og disse krav kan opfattes som BAT på området.

Der vil dog kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener, hvorfra der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør) Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtig optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der tages højde for stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløb. Gylleudbringningen foregår for så vidt muligt i hverdagene.

Management

Ledelses- og kontrolrutiner til styring af miljøforhold

Ejendommen drives efter princippet "Godt landmandskab", hvilket for denne ejendom bl.a. betyder:

- I produktionen er der fokus på anvendelse af hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler og andre faktorer som kan have indflydelse på det omgivende miljø. Dette omfatter ligeledes, at det tilstræbes at opnå en optimal effekt af næringsstoffer udbragt på arealerne, ved at tage hensyn til udbringningstidspunkter afhængig af planternes vækstsæson.
- Der er løbende overvågning af dyrene for at sikre, at produktionen forløber mest hensigtsmæssigt, og der tilstræbes at forebygge produktionssygdomme hos dyrene ved at tage hensyn til dyrenes trivsel og dyrevelfærd.
- Der ønskes fastholdt et godt naboskab ved at udvise mest mulig hensyn ved f.eks. kørsel med landbrugsmaskiner på offentlige veje.
- Både med hensyn til markdriften og kvægproduktionen tilstræbes det at følge nyeste viden og teknik, så vidt dette er praktisk og rentabelt muligt. Ved behov indhentes der rådgivning for forskellige faggrupper. Der udarbejdes derfor årligt årsregnskab, gødningsregnskab og produktions-

kontrol. Registreringerne bruges bl.a. til udarbejdelse af gødnings- og foderplaner, ligesom en del af oplysningerne vil fremgå af regnskaberne. Registreringerne er en del af BAT.

Anlæg/dyrevelfærd

- Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Dette nedsætter desuden risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr.

Markdrift

- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Beredskabsplan/ansatte

- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, således at forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

8. Foranstaltninger ved ophør af produktion

Hvis ejendommen i mod al forventning inden for den nærmeste årrække skal nedlukkes, vil alle beholdere blive tømt, og foderrester vil blive fjernet med efterfølgende rengøring. Oprydningen vil foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Såfremt besætningen bliver inficeret af en smitsom husdyrsygdom, der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nedslagtning af dyrene, vil det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning (Lov 351 af den 2. juni 1999, § 9), som vil sikre en forsvarlig varetagelse i forhold til miljøet.

9. Litteratur m.v.

1. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.
2. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 294 af 31. marts 2009.
3. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, nr. 168 af 21. februar 2007.
4. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 814 af 13. juli 2006.
5. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2007/2008, nr. 188 af 14. marts 2008.

6. Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22. december 2006.
7. Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav mv., nr. 1152 af 23. november 2006.
8. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
9. Bekendtgørelse om etablering og drift af olietank, rørsystemer og pipelines, nr. 1641 af 13. december 2006.
10. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen (2005): Vejledning vedr. sagsvurdering for lokale miljøeffekter som følge af luftbåren kvælstof ved udvidelse og etablering af husdyrbrug (med opdaterede tålegrænser for naturtyper december 2005).
11. DMU, (2005): Gennemsnitlige afsætninger på kommuneniveau for 2000, 2003 og 2004 med DEHM-REGINA.
12. Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, nr. 943 af 16. september 2004.
13. Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.
14. Regionplan 2005-2016 for Vestsjællands Amt.
15. Bekendtgørelse af lov om planlægning, nr. 883 af 18. august 2004.
16. Vandrammedirektivets Basisanalyse del 2: En vurdering af vandforekomsters tilstand og risiko for at vandområderne ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015. Vanddistrikt 30. Marts 2006, Vestsjællands amt.

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan over anlæggets bygninger

Bilag 2: Kapacitetsberegninger

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 137 og nr. 138

Kortbilag 1: Kort over anlæg, udspretningsarealer, fosforfølsomme områder samt natur

Kortbilag 2: Kort over anlæg, udspretningsarealer, nitratfølsomme områder

Kortbilag 3: Kort over gyllebeholdernes placering

